

Serhii Podoinitsyn

аспірант кафедри Економіки будівництва

ORCID: 0000-0002-1243-1110

Київський національний університет будівництва і архітектури, м.

Київ

МЕТОДОЛОГІЧНІ ТА ФІЛОСОФСЬКІ ЗАСАДИ ОРГАНІЗАЦІЙНО-ЕКОНОМІЧНОЇ ВЗАЄМОДІЇ СТЕЙКХОЛДЕРІВ У БУДІВНИЦТВІ

Концепція взаємодії сторін, що співпрацюють, є найактуальнішою і поширеною з практичного і теоретичного боку зору, яка є основою «стейкхолдерської теорії фірми». Е. Фріман вперше застосовує термін «stakeholder» («зацікавлена» особа). Загальна ідея терміну полягає в тому, що будівельне підприємство та його внутрішнє і зовнішнє середовище – це кількість зацікавлених в будівельній діяльності суб'єктів, інтереси яких необхідно приймати до уваги і впроваджувати.

Моніторинг і систематизація економічних показників ефективної діяльності підсилюють вплив стейкхолдерів на управління будівельним підприємством, тобто стратегія будівельного підприємства має спиратись особливості «зацікавлених сторін» будівельної галузі. Ідентифікація стейкхолдерів відбувається за допомогою спеціального методологічного інструментарію, який має у своєму складі велику кількість методів, моделей і механізмів. Перелічимо деякі з них [1, с.12-13]: 1) матриця стейкхолдерів – це таблиця, де компетентні фахівці визначають рівень впливу і зацікавленість стейкхолдера на підприємницьку діяльність будівельного підприємства, при цьому враховуючи стратегічну політику взаємозв'язку суб'єктів; 2) модель А. Мендлоу (матриця «влада/ інтерес») – модель, де формується розподіл та систематизація стейкхолдерів за їх відношенням до урядових установ, з якими вони співпрацюють, та ступінь їх впливу (ваговий рівень прийняття стратегічних рішень сильний/слабкий; зацікавленість висока/низька); 3) матриця «влада/динамізм» визначає відношення стейкхолдерів до існуючого рівня влади, динаміки управління на співпрацю всіх зацікавлених суб'єктів будівельної галузі; 4) модель Мітчелла – модель, яка ототожнює та підпорядковує стейкхолдерів на підставі поєднання ознак та властивостей, притаманним лише зацікавленим особам і розподіляє їх, відповідно до цих ознак властивостей, на прихованих та на рішучих, щодо впливу на

функціонування будівельного підприємства;

5) система показників відповідальності (модель ASC) –це система, при якій знаходиться так звана «золота середина» інтересів між зацікавленими сторонами та підприємствами будівельної галузі, вивчаються взаємовідносини та взаємозв'язки між стейкхолдерами та будівельниками; .

6) карта зацікавлених сторін (Stakeholder's Map) –це візуальна картина відносин та взаємозв'язків зацікавлених сторін. Стейкхолдери візуалізуються за рівнем зацікавленості «висока/ низька» та за рівнем впливу на будівельне підприємство «сильний/слабкий». Конфігурація візуалізації може бути різною.

Надані вище інструменти мають дублюючий характер, деякі недосконалі, тому необхідно поширювати їхню інформативну складову для максимально повного упізнавання стейкхолдерів та їх оцінки впливу на будівельні підприємства. Використовуючи наведений вище перелік інструментів з'являється можливість запобігання виникненню ймовірних конфліктних ситуацій між будівельними підприємствами та стейкхолдерами, визначення сили конфлікту, швидкості його розростання, прорахунок наслідків, і прийняття рішення щодо пріоритетності його нівелювання.

У подальших дослідженнях запропонована процедура буде апробована на основі даних будівельних підприємств, що допоможе визначити групи стейкхолдерів підприємства, вагу їх впливу та розробити стратегію взаємодії.

Список використаних джерел:

1. Макаренко І. О. Корпоративна соціально-екологічна відповідальність та партнерство стейкхолдерів задля сталого розвитку: Моногр. СумДУ, 2020. С.12-13.
2. Рубанець, О. М. Философские проблемы научного познания [Эле. ресурс] / О. М. Рубанец. – Сумы: Университетская книга, 2013. – 228 с.
3. Сорокіна Л.В., Стеценко С.П., Гойко А.Ф. та інші. Економетричний інструментарій управління фінансовою безпекою будівельного підприємства: монографія / за наук. ред. д.е.н., проф. Л.В. Сорокіної. Київ: Київський національний університет будівництва і архітектури, 2017. 400 с.
4. Stetsenko, S., Hryhorovskiy, P. Ye. & Ryzhakova, G. M. (2018). Multiple criteria models for proving investment and construction project efficiency. Organizational and technological model engineering in the construction industry: collective monograph. Lviv-Torun Liha-Pres. SENSE.